

SN.GENEL MÜDÜR, FOMERMAVE PİYASALARI
YÖNETİCİLERİNİN DİKKATLERİNE
TAKASBANK

Genel Mektup: **705**
Operasyon ve Saklama Müdürlükleri

İstanbul, 30/03/2004

Değerli Üyemiz, Ortaklarımız,

KONU: SPK-İMKB Gözetim Projesi çerçevesinde, Hisse Senetleri Piyasası Takas ve Saklama işlemlerindeki revizyonların 05.04.2004 tarihinde uygulamaya alınması hk.

SPK-İMKB Gözetim Projesi çerçevesinde; aracı kuruluşların, Bankamız sisteminde gerçekleştirdikleri hisse senetleri hareketlerinin müşteri bazında izlenebilmesini sağlamak amacıyla, takas, saklama ve teminat işlemlerine ilişkin yazılımlarda kapsamlı revizyonlar yapılmış ve bu değişikliklerin içeriği 652, 660 ve 671 sayılı Genel Mektuplarımız ile üyelerimize duyurulmuştur. Söz konusu değişikliklerin uygulamaya alınmasından önce 20.03.2004 tarihinde, tüm üyelerimizin katılımıyla Genel Test çalışması yapılmış ve herhangi bir sorunla karşılaşmamıştır.

Takas ve saklama işlemlerindeki revizyonları içeren yeni yazılımlar 05.04.2004 tarihinde uygulamaya alınacaktır.

Yeni yazılımların, Bankamız uygulamalarında önemli değişiklikler içermesi nedeniyle, üyelerimizin işlemlerinde herhangi bir sorunla karşılaşmamaları için, aşağıda belirtilen hususlara özellikle dikkat edilmesi gerekmektedir:

- İMKB Hisse Senetleri Piyasası'na iletilen emirlerde müşteri hesap numaralarının mutlaka doğru olarak belirtilmesi ve bu müşteri hesap numaralarının Bankamız sistemindeki müşteri hesap numaraları ile birebir aynı olması, ilgili hesapların açık ve işlemde olması gerekmektedir.
- Daha önce de duyurduğumuz gibi, İMKB sisteminden elektronik olarak alınan Hisse Senetleri Piyasası sözleşmelerinde tanımlanmış müşteri hesap numaralarına göre, müşteri detayında borç-alacak kayıtları oluşturulacağından, T+1 gününde Bankamız terminallerinden müşteri alt hesap numarası bazındaki borç/alacak kayıtlarının kontrol edilerek, tespit edilen müşteri hesap numarası hataları için en geç T+1 günü saat 17:00'ye kadar İMKB'ye düzeltme gönderilmesi gerekmektedir. Aracı kurumlar tarafından Borsa sistemine gönderilen düzeltme talepleri, Bankamız sisteminde oluşturulan müşteri borç

İMKB TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.

alacak kayıtlarına T+2 sabahı itibariyle yansıtılacak ve bu kayıtlar üzerinden takas işlemleri tamamlanacaktır. T+2 günü mevcut takas kayıtlarında düzeltme yapılması mümkün olmayacağından, üyelerimizin hatalı müşteri numaralarını T+1 günü akşamına kadar Borsa sistemine bildirmeleri gerekmektedir. Yeni yazılımlar, 05.04.2004 tarihinden itibaren kullanılmaya başlanacağından, **01.04.2004 tarihli İMKB işlemlerinden** başlayarak belirtilen düzeltmelerin tamamlanması gerekmektedir.

- Takas gününde, borç kapatma ve alacak dağıtım işlemlerinin gerçekleştirilebilmesi için, otomatik oluşturulmuş müşteri takas kayıtlarının onaylanması gerekmektedir. Onaylama öncesi borç kapatma tercihinin (otomatik-manuel) belirlenmesi gerekmektedir. Borç kapatma tercihinin “otomatik” olarak belirlenmesi durumunda, tanımlanmış detay hesap bakiyesi müsait olan borçlu müşteriler için, borç kapatma işlemleri yapılacak ve alacaklı müşteriler için de alacak dağıtımı gerçekleştirilecektir. Onay esnasında detay hesap bakiyesi müsait olmayan borçlu müşterilerin işlemleri ile, alacağın üye hesabına aktarılamamasından dolayı gerçekleşmeyen alacak dağıtım işlemleri, sistemde belirli periyodlar ile otomatik gerçekleştirilmeye çalışılacaktır. Bu nedenle, üyelerimizin acil işlemlerini ve özellikle takas süresi bitimine yakın zamanlarda bakiyelerini kontrol etmeleri ve otomatik prosesi beklemeden gerçekleşmesini istedikleri işlemleri, sistemde yeniden onaylamaları gerekmektedir. Manuel borç kapatma tercihinde ise, borç kapatma yapılabilmesi için ayrıca tekli ya da toplu borç kapatma işleminin yapılması zorunludur.
- Borç kapatma işlemlerinde otomatik tercihinin belirlenmiş olması durumunda, **borç kapatma saati olarak hisse senetlerinin Bankamız Takas Havuzuna aktarıldığı saat alınacaktır.** Bu nedenle, üyelerimizin temerrüt durumu ile karşılaşmamaları için, müşteri alt hesaplarından tekli veya toplu borç kapatma işlemlerini temerrüt saatinden makul bir süre önce başlatmaları gerekmektedir.
- Bir banka ile acentelik sözleşmesi imzalamış olan aracı kurumların, acentelik işlemleri için **01.04.2004** tarihine kadar Bankamıza başvurmaları gerekmektedir. Başvuru için; acentelik sözleşmesi, aracı kurumun acente banka işlemlerinde kullanılacağı hesap numarası, (bildirilecek hesap yeni açılacak bir hesap ise, hesap açma ve eşleştirme işlemlerinin yapılması gerekmekte) ve her iki kurumdan da talep yazısı gerekmektedir. Aracı kurumların, acente banka adına yaptıkları işlemlerde, İMKB sistemine emir iletiminde “AFK” alanına, acente bankanın üç harfli kodunu tanımlamaları ve “müşteri hesap numarası” alanına da, ilgili müşterinin **acente banka nezdindeki** müşteri hesap numarasını tanımlamaları gerekmektedir.
- Yatırım Fon/Ortaklık işlemlerinin takasının gerçekleştirilebilmesi için, Borsa’da fon/ortaklık adına işlem yapan aracı kurumlar nezdinde, ilgili fon/

ortaklık adına açılmış bir müşteri alt hesabının bulunması gerekmektedir. Borsa sistemine emir iletimi sırasında ise, "AFK" alanına tanımlanan yatırım fon/ortaklık için kullanılan 3 harfli kodun, müşteri alanına da yatırım fonu/ortaklığı adına ilgili aracı kurumda açılmış olan müşteri hesap numarasının tanımlanması gerekmektedir.

- Alacaklı olan müşteri alt hesaplarından istisna tanımlaması yapılarak otomatik alacak dağıtımının dışında bırakılan müşteri hesapları için, ilgili aracı kurum tarafından gün sonuna kadar istisna tanımlı kaldırılmamış ise, üye takas havuz hesabında kalan bakiyeler, günsonunda sistem tarafından ilgili müşteri hesaplarına otomatik olarak aktarılacaktır.
- Müşteri alt hesap numarası ile ilgili herhangi bir problem olması (tanımsız, işlemsiz, hareketsiz hesap v.b) nedeniyle gerçekleştirilemeyen alacak aktarımları günsonunda üye nezdinde otomatik olarak açılmış olan "TTAKAS01" alt hesabına aktarılacak ve bu hesaptan ilgili aracı kurumun aktarım yapması, ancak Bankamıza yapılacak yazılı taleple mümkün olacaktır. 05.04.2004 tarihinden itibaren üye takas havuz hesapları takas işlemleri dışında kullanılamayacağından, üyelerimizin bu tarihe kadar havuz hesaplarında bulunan hisse senetlerini ilgili müşteri alt hesaplarına aktarmaları gerekmektedir. 02.04.2004 günsonu itibarıyla üye takas havuz hesabında kalan hisse senetleri günsonunda TTAKAS01 alt hesabına otomatik olarak aktarılacaktır.
- Üyelerarası serbest virman işlemlerinde, karşı müşteri alt hesap numarasının tanımlanması zorunlu olacağından, virman talebinde bulunan müşteriden, virman yapılacak kurumdaki Bankamız sisteminde tanımlanmış alt hesap numarasının, doğru olarak temin edilmesi gerekecektir.
- Üyelerarası serbest virman işlemlerinde; virman işlemini yapacak aracı kurumun karşı kurum müşteri alt hesabı için belirteceği müşteri ad soyad bilgisinin, Bankamız sisteminde tanımlı olan ad soyad bilgisi ile tutarsız olması durumunda, karşı kurum onayına gönderilen virman talimatları, gün sonunda red edilmiş sayılarak iptal edileceğinden, üyelerimizin virman saatleri içerisinde onaya gelen virman talimatlarını kontrol ederek kabul veya red işlemlerini tamamlamaları gerekmektedir.
- Üyelerarası serbest virman işlemlerinde mevcut sistemde olduğu gibi son saat 17:15, karşı kurumun işleme izin vermesi durumunda son saat 21:00 olacaktır. 17:15-21:00 saatleri arasında üyelerarası serbest virman işleminin gerçekleştirilebilmesi için, tarafların sistemde tanımlama yapmaları gerekmektedir. Virmanı yapacak kurumun saat 17:15'ten sonra sisteme talimat tanımlayabilmesi için, karşı kurumun "Virman İstisna Tanımlama İşlemini" yapması gerekmektedir. Ancak saat 17:15'ten önce Bankamız sistemine

Q

tanımlanmış ve karşı kurum tarafından henüz onaylanmamış virman işlemlerinin, virman son saatinden sonra gerçekleştirilebilmesi için, virmanlayan kurumun istisna tanımlama işlemini yapması gerekecektir.

- 33 nolu satış blokajı hesabı haricinde, sermaye artırımını karşılığı hisse senedi ve kupon bakiyeleri ana bakiyenin bulunduğu alt hesaba, 33 nolu satış blokajı hesabı bulunan ana bakiyenin karşılığı ise 30 nolu alt hesaba aktarılacaktır.
- Bedelsiz sermaye artırım işlemleri için T+2 günbaşı müşteri bakiyeleri üzerinden müşteri alt hesaplarına geçilmesi gereken senet bakiyesi, bedelli sermaye artırımını için T+2 günbaşı müşteri bakiyeleri üzerinden hesaplanan müşteri alt hesaplarına geçilmesi gereken kupon bakiyesi aynı alt hesaba geçecek olan ana bakiyeler toplanarak hesaplanacak ve müşteri alt hesaplarına alacak kaydedilecektir. **Artırım karşılığı bakiyelerdeki** küsüratlar noktadan sonra 3 hane olarak müşteri alt hesaplarına aktarılacaktır. Artırım oranındaki küsüratlarda ise noktadan sonra 5 hane dikkate alınacaktır. Aracı kurumların, kendi sistemlerindeki dağıtım söz konusu esaslar dahilinde gerçekleştirmesi gerekmektedir.
- Mevcut sistemde havuz hesabında takip edilen rüçhan kuponu ve makbuz bakiyeleri; Yatırım fonu, emeklilik fonu ve yatırım ortaklıkları için ilgili kurumun saklama hesabı altında bulunan "9999" numaralı müşteri hesabına aktarılacak, "9999" numaralı müşteri hesabı yoksa Bankamızca otomatik olarak açılacaktır. Diğer kurumların havuz hesabında bulunan makbuz ve kupon bakiyeleri ise ilgili kurumun saklama hesabı altında Bankamızca açılacak **"SERART"** kodlu müşteri hesabına aktarılacaktır. **"SERART"** kodlu müşteri hesabı yeni sisteme geçişte havuz bakiyesinin tasfiyesi için kullanılacak, sadece kupon ve makbuz bakiyesi olan aracı kuruluşlar için açılacak geçici bir müşteri hesabıdır. **"SERART"** kodlu müşteri hesabı içeriğinde bulunan makbuz ve kupon bakiyelerinin ilgili müşteri hesaplarına en kısa sürede aktarılması ve söz konusu hesabın başka bir amaç için kullanılmaması gerekmektedir.
- 652 numaralı Genel Mektupla duyurulan, geçiş aşamasında açılacak **HA, MKK, BPP, OMK, OVH, TTAKAS01** hesaplarına ilave olarak **"AKB"** (Aracı kurum blokaj teminatı işlemleri için kullanılacak hesap), **"VIP"** (Vadeli işlemler piyasası teminat işlemlerinde kullanılacak hesap), hesapları da tüm aracı kuruluşlar altında açılacak ve özel sicil numaralarıyla eşleştirilecektir.
- Mevcut sistemde, sermaye artırımından gelen kıymetlerin girilebilmesi amacıyla kullanılmakta olan hareketsiz müşteri hesaplarına giriş imkanı yeni sistemde kaldırılmıştır. Dolayısıyla, virmanlayan ve virmanlanan müşteri hesabı alanlarına hareketsiz müşteri hesabı girilemeyecektir.

- Yeni sistemde havuz hesapları kullanılmayacağından 490 sayılı Genel Mektupla duyurulan havuz hesapları ile müşteri hesapları arasında, iki farklı müşteri hesabı arasında ve aynı müşterinin alt hesapları arasında yapılacak aktarım işlemlerinde zorunlu açıklama kodlarına gerek kalmamıştır. Söz konusu işlemlerde "açıklama alanı" serbest olarak kullanılabilir.
- Portföy Yönetimi yapılan hesaplar için Borsa'daki işlemler sırasında bir torba hesap kullanılması durumunda, söz konusu torba hesabın (hesapların) da tarafımıza bir yazı ile bildirilmesi gerekecektir. Bildirilen hesaplar için özel bir sicil numarası ile eşleştirme yapılarak hareketsizleşme önlenecek ve çeşitli raporlamalarda kullanılacaktır. Söz konusu hesaplarda gün sonunda bakiye kalmaması gerekmektedir.
- Yeni sistemde Takasbank'a fiziken teslim etmek istenilen hisse senetlerine ait kupür ve müşteri bilgileri MBS sistemine eklenen ekran aracılığı ile aracı kuruluşlar tarafından Takasbank sistemine aktarılacaktır. Bu nedenle fiziki senet teslimi için oluşturulacak kupür ve müşteri bilgilerini içeren disketler Takasbank'a getirilmeyecek, teslim edilecek hisse senedi bilgilerine ilişkin aktarımlar aracı kuruluşlarca yerine getirilmeden kıymet teslim edilmesi mümkün olmayacaktır.

05/04/2004 tarihinde Üyelerimizin Saklama Menüsü uygulamalarını kullanabilmeleri için **31/03/2004 tarihinden itibaren MISMBS41 "MIS Gözetim Revizyonu Ek"** paketini Yükle 4.0 programını kullanarak sistemlerine aktarmaları veya internetten **www.takasbank.com.tr** adresinden yüklemeleri gerekmektedir. Söz konusu paketin yüklenmesinden sonra TAKASMENU13-TEST ikonu paket tarafından silinecek, **05/04/2004 tarihinden itibaren gerçek ortam işlemleri TAKASMENU13 ikonu** kullanılarak gerçekleştirilecektir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederiz.

Saygılarımızla,

TAKASBANK
İ.M.K.B.
TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.

Emin ÇATANA
Genel Müdür
Yönetim Kurulu Üyesi

Ahmet ÇAKIRSOY
Genel Müdür Yrd.